

Uitvoeringsnotitie Regionaal Investeringsprogramma

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur MRDH op 9 december 2016

Op 6 juli is in aanwezigheid van de bestuurlijk vertegenwoordigers van de 23 MRDH-gemeenten, de provincie Zuid-Holland (PZH), de Economische Programmaraad ZuidMeugel (EPZ), Holland Rijnland en Drechtsteden het Regionaal Investeringsprogramma (RI) aangeboden aan minister-president Rutte. Hiermee is de regio erin geslaagd om een samenhangend en robuust pakket te presenteren dat antwoord geeft op de vraag naar significante economisch versterking van de regio. Studies van OESO en NEO Observatory laten zien dat er in de regio een potentieel is van 0,5 – 1 procent extra groei van het bruto regionaal product over een reeks van jaren. Het gaat om een totale groei van de werkgelegenheid in de MRDH met structureel 25.000 tot 50.000 arbeidsjaren.

Het Algemeen Bestuur MRDH en Gedeputeerde Staten PZH hebben het Regionaal Investeringsprogramma op respectievelijk 1 juli en 28 juni voorlopig vastgesteld, nadat dit op 13 juni door de EPZ van een positief advies was voorzien. Tot 14 oktober hebben de gemeenteraden de mogelijkheid gekregen een zienswijze op het Regionaal Investeringsprogramma in te dienen. De besluitvorming over de beantwoording van de zienswijzen staat eveneens geagendeerd.

Het Regionaal Investeringsprogramma betekent een enorme opgave voor de regio. Met elkaar moeten we ervoor zorgen dat de projecten tot uitvoering komen. Het is evident (gezien de onderlinge afhankelijkheden en gezamenlijke mogelijkheden) dat een gedeelde en door alle partijen gedragen uitvoering van groot belang is. Juist door als overheden gezamenlijk en in samenhang op de realisatie van het programma te sturen wordt onderlinge synergie optimaal benut. Deze notitie beschrijft ons voorstel voor een uitvoeringsstrategie van de gezamenlijke partijen voor het Regionaal Investeringsprogramma.

Vooraf is het belangrijk nog eens vast te stellen dat het Regionaal Investeringsprogramma één en ondeelbaar is. Het gezamenlijk commitment is voorwaarde om het uitgevoerd te krijgen. Twee uitgangspunten staan centraal:

1. De belangrijkste rol van de MRDH is het voeren van de bestuurlijke regie op de uitvoering van het investeringsprogramma. Het gaat vooral om het ontwikkelen van 'bestuurlijke power' om projecten verder te brengen. De provincie, de MRDH, de gemeenten en in sommige gevallen private partners zijn eigenaar ('trekker') van de projecten. Het merendeel van de projecten waar de MRDH eigenaar van is betreft infrastructuur/mobiliteit, gegeven de verantwoordelijkheden van de Vervoersautoriteit. In enkele gevallen gaat het om projecten waar de MRDH 'overall' een trekkende rol heeft, bijvoorbeeld de Fieldlabs.
2. Formatief is de organisatie van de MRDH lean en mean. Daarbij past niet een grote uitvoeringsorganisatie. Wel faciliteert de MRDH ondersteuning door vliegwielfuncties, bestaande uit ondersteunende faciliteiten, in te stellen. Deze worden nader toegelicht in de tekst (paragraaf 2.1). Ook richt de MRDH zich op mogelijkheden om win-winsituaties te creëren, bijvoorbeeld opschaling, cross-overs, synergie, hefboomwerking tot stand brengen.

Van hieruit is het logisch om zo snel mogelijk eigenaren te verbinden aan de projecten. Alles dient erop gericht te zijn om de eigenaren vanuit het collectief 23 gemeenten en provincie te steunen om de projecten tot uitvoering te brengen.

Met de uitvoeringsstrategie beogen we:

1. Onderlinge verwachtingen over de verantwoordelijkheden en rollen bij de uitvoering van het investeringsprogramma glashelder te maken.

2. Duidelijke afspraken te maken over hoe we de uitvoering en realisatie van het investeringsprogramma willen stimuleren: vliegwielfuncties bestaande uit ondersteunende faciliteiten, samenwerking met het rijk en interdependentie publiek – privaat.
3. De inzet van de MRDH-organisatie op de uitvoering van projecten in het investeringsprogramma te expliciteren. Hieraan ligt het aanbrengen van focus op de projecten ten grondslag.
4. Een systeem opzetten om de voortgang van de projecten uit het programma te kunnen volgen en de bestuurders hierover te kunnen laten adviseren.
5. Inzicht geven in de sturing en regie op het Regionaal Investeringsprogramma.

Deze onderdelen lichten we hierna successievelijk toe.

1. Helderheid over verantwoordelijkheden en rollen

De Bestuurscommissies, het Algemeen Bestuur en de provincie Zuid-Holland (PZH) dragen zorg voor de bestuurlijke daadkracht en slagvaardigheid. Zij stellen de kaders, en brengen focus en prioritering aan. De EPZ vormt het tripartite strategisch discours.

In dit proces worden de projecten aan bestuurlijk eigenaren gekoppeld. Vanaf dat moment ligt het zwaartepunt bij de eigenaren en niemand anders! Dit betekent dat de eigenaren over de realisatie van hun projecten besluiten en daartoe ook financiële middelen en capaciteit ter beschikking stellen. Het startkapitaal. Eigenaren kunnen de provincie, gemeenten, de MRDH, andere regio's, rijk, bedrijven en kennisinstellingen zijn. Soms komen eigenaren alleen uit de MRDH, vaker zal het ook om allianties van binnen en buiten de MRDH gaan. Het gaat altijd om het zakelijk belang. Hoe dan ook geldt voor alle eigenaren dat zij beslissen. Iedereen is en blijft baas in eigen huis.

Om te kunnen sturen op het programma is helderheid over bestuurlijk eigenaarschap cruciaal. Hiervoor stellen we een aantal 'organisatieprincipes' voor, zijnde:

- Bestuurlijk eigenaar is in beginsel de partij die verantwoordelijk is voor het eindresultaat van het project. Deze kan het beste overzien wat het eindresultaat moet zijn en waar de voetangels en klemmen zitten. Veel projecten verkeren op dit moment in de initiatieffase. Initiatiefnemers zijn vaak (primair) belanghebbende bij een project. De initiatiefnemers zullen niet altijd in staat zijn om een project zelf tot uitvoering te brengen. Het eigenaarschap kan, afhankelijk van de fase van het project, wisselen. Een voorbeeld hiervan is het investeringsproject 'A13 vierde rijstrook'. Het eigenaarschap berust in eerste instantie bij de gemeente Delft als initiatiefnemer. Dit project zal alleen tot realisatie kunnen worden gebracht wanneer het Rijk de uitvoering op zich neemt.
- Het streven is dat elk project zo veel mogelijk één bestuurlijke eigenaar krijgt. Daar waar nuttig zal er sprake kunnen zijn van gedeeld eigenaarschap. Wel zullen er natuurlijk vaak meerdere bestuurlijk betrokken partijen zijn.
- Bestuurlijk eigenaarschap staat los van zelf bekostigen. De bestuurlijk eigenaar moet wel de bekostiging organiseren.
- Bestuurlijke eigenaren kunnen zijn:
 - wethouders en burgemeesters vanuit gemeenten
 - gedeputeerden vanuit de provincie
 - bestuurders vanuit de EPZ (als een project door een bedrijf of instelling verbonden aan de EPZ wordt getrokken)
 - aangewezen bestuurders vanuit de bestuurscommissie EV of VA of het algemeen bestuur (als de MRDH zelf bestuurlijk eigenaar is)
- Ieder project heeft vanuit de organisatie van de bestuurlijk eigenaar een projectleider die ambtelijk het eerste aanspreekpunt vormt voor het betreffende project.

De projecten van het regionale investeringsprogramma zijn ingedeeld in drie categorieën:

- A. Projecten waarvan de MRDH of de PZH bestuurlijk eigenaar zijn.
- B. Projecten waarvan gemeenten bestuurlijk eigenaar zijn.
- C. Projecten waarvan derden (rijk, bedrijven etc.) bestuurlijk eigenaar zijn.

Voor alle projecten is het noodzakelijk vast te stellen:

- wie bestuurlijk trekker is,
- wie projectmanager/-leider is,

- tot welk resultaat het project moet leiden,
- wanneer het resultaat bereikt moet zijn.

Voor zover bekend zijn deze gegevens opgenomen op de website www.investeringsprogramma.nl. Daarbij hebben we ons allereerst gericht op de in 2017 te bereiken resultaten.

2. Ondersteuning voor het gehele investeringsprogramma

Als MRDH en PZH willen we de uitvoering en realisatie van het gehele Regionaal Investeringsprogramma bevorderen. De beschikbare 'working force' van de gemeenten en provincie willen we optimaal benutten (capaciteit en expertise). We richten 'vliegwiel Faciliteiten' in. Enerzijds gaat het om ondersteunende faciliteiten (bijvoorbeeld beschikbaar stellen van expertise), anderzijds het vormgeven van de samenwerking met het rijk en met bedrijven en kennisinstellingen. Met nadruk wijzen wij er op dat elk project eigen specifieke voorzieningen vergt, bijvoorbeeld ten aanzien van de financiering. De aard van de projecten verschilt sterk. Maatwerk is noodzakelijk.

2.1 Vliegwiel Faciliteiten

De MRDH en PZH dragen zelf zorg voor de ondersteuning van de projecten waarvan zij eigenaar zijn (categorie A). Voor projecten waar het om een groot regionaal belang gaat, maar waarvan gemeenten of derden eigenaar zijn (categorieën B en C), willen de MRDH en PZH ondersteuning faciliteren. De MRDH stelt voor deze projecten ondersteuning beschikbaar voor zover de personele en financiële mogelijkheden reiken. Voor de overige projecten, waarvan gemeenten of derden eigenaar zijn (categorieën B en C) blijft de rol van de MRDH in beginsel beperkt tot het volgen van de voortgang. Wel kunnen de projectleiders van deze projecten gebruik maken van de generieke faciliteiten die de MRDH ter ondersteuning wil inrichten.

Het gaat om de volgende faciliteiten:

- **FINANCIERING**

Het vliegwiel financiering richt zich primair op de ondersteuning van projecten met terugverdiencapaciteit. Daarvoor kiezen we twee invalshoeken:

1. Project development (het ontwikkelen van projectvoorstellen),
2. Projectfinanciering

Veel projecten binnen het programma bevinden zich nog een vroege fase van uitwerking. Om de brug te slaan van projectidee naar uitgewerkte projectvoorstellen willen we het volgende realiseren:

- A. Een gestandaardiseerd model beschikbaar voor alle projectleiders waarin stapsgewijs de voor financiers relevante vragen worden gesteld. Aan de hand van model wordt informatie over projecten op een zo uniforme manier worden gepresenteerd en wordt per project duidelijk hoever deze is in termen van uitwerking.
- B. Een 'banken panel' (BNG, NWB en NIBC) voor het verkrijgen van reflectie op projectvoorstellen richting uiteindelijke financiering. Dit panel zal samen met het NIA worden georganiseerd.

Naast bovenstaande acties is de regio recent een dialoog gestart met de Europese Commissie en de EIB over het realiseren van een regionaal investeringsplatform. In de regio hebben we ervaring met nagenoeg alle bestaande instrumenten van de Europese Commissie en de EIB voor financiering, leningen en subsidies. Deze instrumenten zijn gericht op individuele projecten en businesscases. De doelstelling van het te vormen platform is om te komen tot een betere afstemming tussen deze instrumenten, het nationaal instrumentarium en het investeringsprogramma. De wenselijkheid en haalbaarheid van dit beoogde platform zal in de komende tijd moeten worden onderzocht.

Dit platform zou idealiter moeten dienen voor:

- Het leveren van project development assistance (PDA) aan investeringsprojecten. Dit vergt een afspraak tussen de regio en de Europese Commissie over een PDA-faciliteit op programmaniveau in tegenstelling tot de bestaande faciliteiten die gericht zijn op individuele projecten.
- Het vergemakkelijken van Europese medefinanciering van (kleinere) projecten. Dit kan betekenen dat de regio via een EIB Framework Loan als intermediair voor EIB financiering aan projecten gaat optreden.

- Het organiseren van afstemming tussen regionale projecten, Europese instrumenten en het ondersteuningsinstrumentarium van het Rijk, met name rijksregelingen op het gebied van garanties. Dit vergt nauwe samenwerking met het Rijk en NIA/NFI.

Ook hebben we afspraken gemaakt met de RVO over projectondersteuning. Als projectteam zullen regelmatig afstemming organiseren met de RVO om projecten vanuit het programma indien opportuun te koppelen aan de relevante experts binnen het RVO in het kader van kennisdeling en gebruikmaking van landelijke regelingen.

- **EUROPA** Kern van de aanpak die door een kernteam van EU experts van Den Haag, Rotterdam, Provincie en MRDH wordt vormgegeven is te zorgen voor gerichte aansluiting tussen projecten uit de investeringsagenda en de kansen en voorwaarden vanuit EU subsidieregelingen. Gegroepeerd naar de (deel)thema's uit de investeringsagenda is een overzicht gemaakt van het Europese subsidielandschap. Dit biedt het startpunt voor het proces om projecteigenaren inzicht te bieden in de kansen en het (huis)werk dat moet worden gedaan om deze kansen te verzilveren.

De volgende acties worden de komende periode uitgevoerd:

- **Eerste "kansenkaart"**. Op korte termijn leveren we een scan op van Europese subsidiemogelijkheden (calls) die open gaan gekoppeld aan de thema's van de investeringsagenda. Voor de focusprojecten uit de investeringsstrategie vertalen we dit in een indicatie van de mate van kansrijkheid van projecten die daar op in kunnen zetten (of dat al doen). Gereed: begin november.
- **Thematische "aanvalsplannen"**. Per (deel)thema starten we met de uitwerking van een "aanvalsplan" om gericht de subsidiemogelijkheden meer systematisch te benutten. We richten ons ook op het beïnvloeden van de werkprogramma's die voorafgaan aan de uiteindelijke subsidiemogelijkheden. We voeren dit uit in de vorm van workshops met sleutelfiguren per thema met overzicht over onderliggende projecten. We combineren dit met instructie en training over het verwerven EU subsidies (kennisontwikkeling). Hoeft niet voor alle thema's gelijk klaar te zijn. Streven is om voor alle thema's dit jaar een eerste versie van het aanvalsplan op te leveren. De (deel)thema's zijn:
 - vernieuwen verbindingen: infrastructuur, trans-Europese corridors en mobiliteitsinnovaties,
 - vernieuwen economie: fieldlabs; campussen; innovatiefinanciering,
 - vernieuwen energie; energie-infrastructuur, geothermie, energiebesparing bebouwde omgeving,
 - vernieuwen stad en omgeving.
- **Ondersteuningsteam**. Er wordt een pool van regionale EU subsidie experts gevormd. Kern wordt gevormd door de subsidieteam van R'dam, Den Haag en PZH. Daarom heen wordt een schil van experts van universiteiten, TNO, Deltares en Havenbedrijf Rotterdam georganiseerd. Hiermee vormen we een groep van 'eerstelijns advies' waarmee beschikbare regionale kennis over EU subsidies laagdrempelig beschikbaar wordt gemaakt voor projecten. Met deze groep ontwikkelen we een systematische (meerjarige) aanpak. Om de slagingskans van projecten te versterken brengen we de kansrijke programma's in kaart met de daarbij horende adviseurs bij de 'national contact points' (als RVO) en Europese programmasecretariaten. Zo krijgen we vroegtijdig zicht op eisen en wensen programma's en kunnen we zorgen voor aansluiting op en lobby voor onze thema's en projecten. Gereed in december¹.

Afbakening en aansluiting op andere vliegwiel:

We focussen binnen het vliegwiel Europa op de Europese subsidieprogramma's. De inzet richting EIB en andere Europese financieringsinstrumenten wordt georganiseerd vanuit het vliegwiel financiering. Bij de genoemde workshops nemen we waar mogelijk beide onderwerpen geïntegreerd mee.

Voor wat betreft de lobby in Europa gericht op de investeringsagenda worden relevante acties meegenomen vanuit het vliegwiel lobby/public affairs.

- **PUBLIC AFFAIRS** Voor het investeringsprogramma als geheel en voor afzonderlijke projecten zal gelobbyd moeten worden naar bijvoorbeeld politieke partijen. De PA-specialisten van de MRDH, PZH, gemeenten, EPZ en daarin vertegenwoordigde bedrijven en kennisinstellingen,

¹ De uiteindelijke aanvraag en vereiste capaciteitsinzet daarbij blijft uiteraard de verantwoordelijkheid van de projectleider zelf.

geven daar gezamenlijk invulling aan. De MRDH heeft samen met deze partners een public affairs aanpak opgesteld.

- **TAFEL RIJK-MRDH/REGIO** De primaire partners van het investeringsprogramma zijn de MRDH, bestaande uit de 23 gemeenten, de PZH, de regio's Holland Rijnland en Drechtsteden en de EPZ. De betrokkenheid van het rijk bij het tot uitvoering brengen van het investeringsprogramma is essentieel. Het gaat om partnerschap, commitment, maar zeker ook om financiële inbreng. Qua visie en beleid is er geen of nauwelijks verschil tussen wat het rijk en wat de regio wil. We lis er behoefte aan een nieuwe werkwijze/nieuw instrumentarium gericht op het kunnen beoordelen van projecten op effectiviteit (afwegingskader met 'modern' MKBA), wettelijke regelingen, bekostiging en financiering.
Rond het aanbieden van het investeringsprogramma aan minister-president Rutte is afgesproken om een 'Tafel Rijk-MRDH/Regio', ambtelijk op DG/directeureniveau, in te richten om de samenwerking gestalte te geven.
Aan de 'Tafel Rijk-MRDH/Regio' zullen de volgende gespreksonderwerpen aan de orde komen:
 - Commitment over het investeringsprogramma als geheel.
 - Betrokkenheid van het rijk bij afzonderlijke projecten.
 - Nieuw instrumentarium bestaande uit een afwegingskader met 'modern' MKBA, wettelijke regelingen, bekostiging en financiering.
 - Mogelijkheden om het niveau van de publieke investeringen op een hoger niveau te brengen (richting Regeerakkoord 2017!).

Wat dit laatste betreft stemmen de geluiden over de lengte van de financiële polsstok op dit moment niet optimistisch. Er is echter alle reden om juist ook op nationaal niveau het besef te laten groeien dat investeringen noodzakelijk zijn voor het versterken van onze concurrentiepositie. Studies van SEO en NEO Observatory laten zien dat de publieke investeringen na de economische crisis nog (volstrekt) onvoldoende op peil zijn gebracht. Dit, terwijl de tijd om te investeren vanwege de lage rente juist uitermate gunstig is. Een stevig pleidooi voor meer investeren, zo mogelijk samen met de regio's Amsterdam/Utrecht en Eindhoven, is daarom noodzakelijk. Dit laatste zal onderdeel zijn van de te ontwikkelen public affairs strategie.

We willen vóór het einde van dit jaar ambtelijk afspraken maken met het rijk. Inzet is om in januari 2017 bestuurlijk overleg rijk-regio te organiseren over de uitvoering van het Regionaal Investeringsprogramma.

- **THEMABIJEENKOMSTEN** Gebruik makend van de ervaringen met de 'Investment Days', waarvan er inmiddels drie hebben plaatsgevonden, komen er thematische bijeenkomsten waar projectleiders kennis kunnen vergaren en delen. Tijdens deze bijeenkomsten komen specifieke vraagstukken, zoals financiering, aan de orde.

2.2 Interdependentie publiek - privaat

De publieke kant van het Regionaal Investeringsprogramma was in eerste instantie dominant. Dat is begrijpelijk omdat het overgrote deel van de projecten door provincie en gemeenten zijn aangedragen. Veel projecten hebben wel een publiek-privaat karakter. Met het gereed komen van de Roadmap Next Economy (RNE) krijgt de private inbreng in het Regionaal Investeringsprogramma een zwaarder accent. Diverse in aanmerking komende projecten uit het RNE traject zijn al 'geland' in het Regionaal Investeringsprogramma. Voorbeelden zijn:

- Smart Multi Commodity Grid
- Connect MRDH
- Digital port
- Automated/connected mobility
- Waste2Chemical
- Bio Refinery
- Dutch Wind Wheel.

In de komende tijd zullen we nagaan welke andere projecten uit het RNE traject in het Regionaal Investeringsprogramma opgenomen kunnen worden.

Uitvoering van de projecten is alleen mogelijk in nauwe samenwerking overheden – bedrijfsleven – kennisinstellingen ('triple helix'). Het hierna volgende schema illustreert hoe de 'match' tussen het Regionaal Investeringsprogramma (met de vier invalshoeken van Pieter Tordoir) en de RNE (met de vijf transitiepaden) tot stand komt.

<i>Invalshoeken Tordoir</i>	<i>Vernieuwen verbindingen</i>	<i>Vernieuwen economie</i>	<i>Vernieuwen energie</i>	<i>Vernieuwen stad en omgeving</i>
Transitiepaden RNE				
<i>Smart Digital Delta</i>	Digital Port			
<i>Smart Energy Delta</i>	Virtual Power Plant			
<i>Circular Economy</i>				
<i>Entrepreneurial Region</i>	Fieldlab Blockchain			
<i>Next Society</i>	Next Generation Woonwijken			

Illustratie hoe projecten uit de RNE in het Regionaal Investeringsprogramma landen.

Het tot realisatie brengen van projecten met een private eigenaar vraagt om een andere aanpak dan het tot realisatie brengen van projecten met een publieke eigenaar. Daarom is onderscheid tussen publieke en private eigenaren nodig. Tegelijkertijd is het onderscheid tussen publiek en privaat is niet met een nagelschaartje te knippen. Veel projecten met een overwegend publiek karakter hebben ook een private component. Omgekeerd hebben projecten met een overwegend privaat karakter ook een publieke component. Zorgvuldige afstemming is daarom vereist (zie paragraaf 5).

3 Focusprojecten

Tijdens de bestuurlijke besprekingen over het investeringsprogramma is nadrukkelijk de wens geuit om voor de uitvoering van het investeringsprogramma focus aan te brengen. Het is onmogelijk om alle meer dan 150 in het investeringsprogramma opgenomen projecten tegelijkertijd verder in de planvorming en de uitvoering te brengen.

Wat zijn focusprojecten?

Focusprojecten zijn projecten uit de lijst van 150 projecten met een grote regionale betekenis die in de periode tot medio 2017 tot een concreet resultaat kunnen leiden². Daarnaast erkennen we ook projecten als focusprojecten als deze van dusdanig regionaal belang zijn dat een (nadere) verkenning of eerste actie gewenst is. Deze verkenning zal dan moeten leiden naar een go/no go-beslissing binnen afzienbare tijd voor wat betreft de uitvoering van het project.

Net als het Regionale Investeringsprogramma als geheel zijn de focusprojecten niet in beton gegoten. Als een initiatiefnemer c.q. bestuurlijk eigenaar aannemelijk maakt dat een belangrijk project in de periode tot medio 2017 tot concreet resultaat zal kunnen leiden, zal dit project aan de lijst van focusprojecten worden toegevoegd.

De focusprojecten zijn opgenomen in de navolgende tabel³.

² Als een concreet resultaat beschouwen we bijvoorbeeld het instellen van een fonds, een investeringsbeslissing of een 'schop in de grond'.

³ (*) Heeft relatie met Roadmap Next Economy

Focusprojecten		Bestuurlijk verantwoordelijk			
Vier sporen Den Haag-Rotterdam	Rijswijk-Delft Zuid	MRDH/PZH/Rijk			
	Delft Zuid – Schiedam				
	Schiedam-Rotterdam Centraal				
Nex Generation Woonwijken (*)	Verstedelijkingsstrategie	PZH			
	Verduurzaming woningen VvE's	MRDH/Gemeenten			
	Wijkaanpak	MRDH/Gemeenten			
Energie-infrastructuur	Smart Multi Commodity Grid (*)	PZH/MRDH/Gemeenten			
	Cluster West				
	Cluster Oost				
Opwekking duurzame energie	Geothermie (*)	PZH/Gemeenten			
Digital Gateway (*)	Connect MRDH	Privaat			
	Digital Port				
	Automated/connected Mobility				
Automatisch Vervoer Last Mile	Fieldlab Automatisch Vervoer (*)	MRDH/Kennisinstellingen			
	Rotterdam The Hague Airport – shuttle RandstadRail Meijersplein	MRDH			
	Rivium	Capelle ad IJssel			
Vervoer op maat	Vijfsluizen	Schiedam			
	Transformatie onderkant OV	MRDH			
Energietransitie mobiliteit	Zero emissie openbaar vervoer (*)	MRDH/Privaat			
	OV- en weginfrastructuur	MRDH/PZH			
	Laadpalen elektrisch vervoer	MRDH/Gemeenten			
Transformatie kantoren en winkels	Transformatie kantoren ⁴	MRDH/Gemeenten			
Weginfrastructuur	Programma Aansluitingen Hoofdwegen/Onderliggend wegennet A4/N223 Den Hoorn, A4 - N470 Kruithuisweg - A13, A29/N487, A29/N217, A29/N59 Hellegatsplein, A12 / N219, A4 / N206, A20 Maasdijk, A20 Vlaardingen, A20 Maassluis Noordzijde, A20 Vlaardingen West, A20 Maassluis Zuidzijde, A15 IJsselmondse Knoop, A15 Aveling, A15 Hartelbrug, A15 Harmsenbrug (N57), A20 Capelle ad IJssel (m.n. afrit vanuit Terbregseplein), Aansluiting Zoetermeer, A4 - N211 - N222 - A20 (Veilingroute), A4 Den Haag Zuid Harnaschknoop		MRDH/PZH/Rijk		
	Oeververbindingen	Rotterdam		MRDH/Rotterdam/Rijk	
		Brienoord/Algeracorridor		MRDH/Rotterdam/Capelle en Krimpen ad IJssel/Ridderkerk/Rijk	
	Corridor Rotterdam-Antwerpen			PZH/Rijk	
	Fietsparkeren bij OV haltes			MRDH	
	Schaalsprong Metropolaan OV	Samenloop RandstadRail E met Zoetermeerlijn ¾		MRDH/Gemeenten	
		Rotterdam			
Den Haag					
Oost-/Westland					
Campus Leiden (*)	Bereikbaarheid, Stationsgebied, Vastgoed, Faciliteiten	Leiden			
Campus Delft (*)	Bereikbaarheid, Stationsgebied, Vastgoed, Faciliteiten	Delft			
Rotterdam Innovation District (*)	Herontwikkeling, Innovatie, Bereikbaarheid	Rotterdam			
Central Innovation District Den Haag (*)	Herontwikkeling, Innovatie, Bereikbaarheid	Den Haag			
Internationale Ontwikkeling Scheveningen	Herontwikkeling, innovatie, Bereikbaarheid	Den Haag			
Fieldlabs	Fieldlabsinfrastructuur (*)	MRDH/PZH/Kennisinstellingen			
Greenports Modernisering Glastuinbouw	Greenport corridor (onderdeel van integrale gebiedsontwikkeling A4-Veilingroute A20)	PZH			
Greenports Next Step Food	World food park	GR Nieuw Reijerwaard			
A12 Corridor/Bleizo	Multimodale ontsluiting Corridor A12 (Railterminal)	Lansingerland			
Maritiem Service District		Schiedam			
Metropolaan Landschap	Hollandse banen	MRDH/PZH/Gemeenten			
	Metropolitane fietsroutes				
	Inpassing Viersporigheid Central Park				

Het aantal focusprojecten is nog te groot voor een effectieve lobby-/public affairs strategie. Daarom zetten we ook een beperkt aantal projecten 'in de etalage', zoals reeds is gebeurd bij de presentatie

⁴ De MRDH is trekker voor het netwerk van gemeenten en provincie rond het onderwerp Transformatie kantoren. Bij individuele projecten (gebiedsontwikkelingen) zijn gemeenten zelf trekker.

van het Regionaal Investeringsprogramma. Deze projecten staan dus 'in de etalage' voor communicatieve doeleinden. Het gaat om de volgende projecten:

Etalageprojecten	
Vernieuwen verbindingen	Viersporigheid Den Haag – Rotterdam
	Schaalsprong OV/Oeverbindingen Den Haag/Rotterdam
	Last mile/Automatisch Vervoer (*)
Vernieuwen economie	Campussen Leiden en Delft (*)
	Fieldlabs (*)
	Central Innovation Districts Rotterdam en Den Haag (*)
	Digital Gateway (*)
Vernieuwen energie	Warmtenet (*)
	Smart Multi Commodity Grid (*)
	Geothermie (*)
Vernieuwen stad en omgeving	Next Generation Woonwijken (*)
	Central Park

4. Voortgang(sbewaking)

Tijdens de reguliere vergaderingen van de Adviescommissies, de Bestuurscommissies en het Algemeen Bestuur zal onder een vast agendapunt actieve informatievoorziening en gelegenheid tot advisering en besluitvorming plaatsvinden over de stand van zaken en ontwikkelingen van de uitvoering van het Regionaal Investeringsprogramma en de implementatie van de Roadmap Next Economy.

In de Economische Programmaraad Zuidvleugel, waarin overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen vertegenwoordigd zijn, worden de voortgang en strategische kansen, dilemma's en knelpunten besproken en geadresseerd. Dit gebeurt minimaal 1 keer per jaar.

Eenmaal per jaar organiseren we een 'special' om samen met alle betrokken partijen de balans op te kunnen maken. Daarbij zullen we ook de relatie leggen met de doelstelling van het Regionaal Investeringsprogramma: de ruimtelijk economische structuurversterking vanuit de invalshoeken vernieuwen verbindingen, vernieuwen economie, vernieuwen energie en vernieuwen stad en omgeving. De eerste evaluatie zal in juli 2017 zijn als we een jaar onderweg zijn.

De voortgang van (de projecten van) het investeringsprogramma is voor iedereen te volgen via de website www.investeringsprogramma.nl. De MRDH beheert deze website. De eigenaren van de projecten zijn zelf verantwoordelijk voor het aanleveren van adequate informatie.

5. Regie en afstemming

De governance van de uitvoering van het Regionaal Investeringsprogramma en van de implementatie van de Roadmap Next Economy is hieronder beschreven. Ter ondersteuning van de eigenaren is er goede regie en afstemming nodig (bijvoorbeeld inzet richting Rijk en Europa, maar bijvoorbeeld ook in relatie tot InnovationQuarter (IQ)). Dit gebeurt in de Investment Board. Deze heeft een ambtelijke en een bestuurlijke component.

Ambtelijke Investment Board

Deze heeft tot taak om alles uit de kast te halen om de eigenaren succes te laten behalen. Driedelige taak: a. Zorgen dat ambtelijke capaciteit beschikbaar wordt gesteld vanuit de ruim 20.000 ambtenaren. Hiertoe zullen de gemeentesecretarissen en de provinciesecretaris tweemaal per jaar afstemmen. b. Zorgen dat de "miegwielen" worden georganiseerd: financieel vehikel, lobby en opbouwen van relevant netwerk. c. Regie op de voortgang van de geaccordeerde focusprojecten voeren. Bij de samenstelling van de investment board is leidend dat er verschillende disciplines in vertegenwoordigd zijn die noodzakelijk zijn om a. de eigenaren effectief te kunnen ondersteunen zowel organisatorisch, financieel als met voldoende (ambtelijke) capaciteit en b. de trajecten rondom het investeringspakket en RNE met elkaar kunnen verbinden. Om alle (ambtelijke) eigenaren zo goed mogelijk te kunnen faciliteren wordt bij elke bijeenkomst voor hen tijd gereserveerd ter bespreking van de uitvoering inclusief externe agenda en financiën. Waar nuttig zullen workshops worden georganiseerd. De ambtelijke board ondersteunt het wegnemen van obstakels voor de uitvoering. De

bezetting zal bestaan uit SG MRDH (voorzitter), Provinciesecretaris/Algemeen Directeur Zuid-Holland, Directeur MRDH, Directeur RNE, Directeur IQ, Secretaris EPZ, Directeur Stadsontwikkeling (Rotterdam/Den Haag). Aanvulling met specifieke financiële/MKBA expertise. De MRDH verzorgt het secretariaat.

Bestuurlijke Investment Board

Deze bespreekt na voorbereiding door de ambtelijke Investment Board de voortgang van de focusprojecten en bespreekt de inzet van de vliegwielen: welke lobby, financieel vehikel en het netwerk. Het zal de kunst zijn om met een gecombineerde krachtsinspanning van bestuur en bedrijfsleven z.s.m. de business cases tot een succes te maken uitgedrukt in termen van economische groei en werkgelegenheid ook aan de onderkant. De bestuurlijke Investment Board wordt voorgezeten door de wethouder EZ van Den Haag of Rotterdam. Als de wethouder EZ van Den Haag voorzitter is van de BC EV dan is de wethouder EZ van Rotterdam voorzitter van de bestuurlijke Investment Board. En omgekeerd. Verder hebben vanuit de overheden de voorzitter BC Va, twee gedeputeerden, twee wethouders van twee nog te bepalen andere gemeenten zitting in de bestuurlijke Investment Board. De EPZ vraagt in redelijke verhouding tot de leden vanuit de overheid leden vanuit bedrijfsleven en kennisinstellingen voor deelname aan de bestuurlijke Investment Board. Bestuurlijk vertegenwoordigers van de regio's Holland Rijnland en Drechtsteden krijgen een 'standing invitation' voor de vergaderingen van de bestuurlijke Investment Board. De gedeputeerden borgen de inbreng van de andere regio's in Zuid-Holland.

Vertaalslag van RNE naar concrete projecten

De vertaling van het Regionaal Investeringsprogramma in concrete projecten is in volle gang. Dit dient nu ook voor de RNE waargemaakt te worden. Ten einde de revenuen van het RNE traject verder te kunnen uitwerken naar concrete projecten en het gedachtengoed goed te kunnen laten landen is de tijdelijke vorming van een Programmabureau RNE nodig. Het tot ontwikkeling en realisatie brengen van nieuwe projecten met een (overwegend) privaat karakter vereist een bijbehorende setting. Het gaat om projecten die logischerwijs niet direct bij het Regionaal Investeringsprogramma of bij IQ kunnen worden ondergebracht. Projecten die al in ontwikkeling zijn bij IQ of via het Regionaal Investeringsprogramma worden uiteraard daar verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Primaire taak van het Programmabureau RNE is om de private partijen te ondersteunen en te faciliteren bij het opzetten van nieuwe concrete business cases.

A. De EPZ voert het strategisch debat.

B. In de bestuurlijke Investment Board wordt het werkplan 2017 vastgesteld en verantwoording over de voortgang en resultaten afgelegd.

C. In de ambtelijke Investment Board vindt afstemming plaats o.a. om zo effectief mogelijk tot de inzet van de "vliegwielen" te komen.

D. Ambtelijk opdrachtgever zullen de directeuren SO/DSO van Rotterdam en Den Haag worden. Zij zorgen samen met de directeur RNE voor de bemensing, beperkt budget en financiële middelen die zoveel mogelijk al tripartite wordt geregeld. Basis vormt het werkplan dat de directeur RNE opstelt en dat zo snel mogelijk tot nieuwe concrete business cases moet leiden inclusief een voorstel voor monitoring. Het voorstel voor het werkplan inclusief bemensing en middelen wordt begin 2017 in de Investment Board ter accordering gebracht.

Komend jaar 2017 is te zien als een overgangsjaar. Daarna moet opnieuw bezien worden wat nodig is. In oktober 2017 wordt een voorstel voor een evaluatie gepresenteerd met een vooraf in de Investment Board vastgesteld afwegingskader.